

Obsah

Část první – Základní pojmy	3
Úvodem	5
1 Politologie a její funkce	7
1.1 Předmět politologie	7
1.2 Metody politologie	8
1.3 Funkce politologie	9
2 Politická moc a její legitimita. Byrokracie	11
2.1 Pojem moci	11
2.2 Pojem politické moci	12
2.3 Pojem legitimacy	13
2.4 Byrokracie a byrokratismus	15
3 Distribuce moci	17
3.1 Přístupy k pojmu demokracie	17
3.1.1 Majoritní demokracie	18
3.1.2 Konsociální demokracie	19
3.1.3 Konsensuální demokracie	20
3.1.4 Teorie polyarchie	21
3.1.5 Funkce voleb	22
3.2 Teorie elit	23
3.3 Totalitarismus (totalitní diktatura)	25

4	Politický systém	27
4.1	Systémový přístup k politickým jevům	27
4.2	Pojem politického systému a jeho funkce	28
4.3	Institucionální subsystém	29
4.3.1	Evoluce politických stran	29
4.3.2	Funkce a pojem politické strany	31
4.3.3	Typologie politických stran	32
4.3.4	Politická hnutí	34
4.3.5	Zájmové organizace	35
4.4	Ostatní subsystémy politického systému	36
5	Politická kultura	39
5.1	Pojem politické kultury	39
5.2	Důvody a způsoby zkoumání politické kultury	40
5.3	Typy politické kultury	42
5.4	Některé faktory, ovlivňující politickou kulturu	44
6	Veřejné mínění a komunikace	47
6.1	Pojem veřejného mínění	47
6.2	Průzkumy veřejného mínění	49
6.3	Komunikace	52
	Část druhá – Srovnávací politologie	55
7	Typologie politických systémů a systémů stran	57
7.1	Typologie politických systémů	57
7.2	Typologie systémů stran	66
8	Politický systém České republiky	71
8.1	Polistopadový vývoj systému stran	71
8.1.1	Období listopad 1989 – červen 1990	72

8.1.2	Období červen 1990 – červen 1992	74
8.1.3	Období červen 1992 – prosinec 1996	76
8.2	Obecná charakteristika systému stran České republiky . .	78
8.3	Jednotlivé politické strany	81
8.3.1	Občanská demokratická strana	82
8.3.2	Česká strana sociálně demokratická	82
8.3.3	Komunistická strana Čech a Moravy	84
8.3.4	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová	84
8.3.5	Sdružení pro republiku – Republikánská strana Čes- koslovenska	86
8.3.6	Občanská demokratická aliance	87
8.4	Poznámky k vývoji systému politických stran v období leden 1997 – březen 1998	88
9	Politický systém Spojených států amerických	91
9.1	Nejvyšší státní orgány	91
9.1.1	Moc zákonodárná – Kongres	91
9.1.2	Moc výkonná – Prezident	93
9.1.3	Moc soudní – Nejvyšší soud	95
9.2	Federalismus Spojených států	96
9.3	Organizace soudů ve Spojených státech	97
9.4	Místní správa	98
9.5	Politické strany	99
9.5.1	Charakteristika systému stran	99
9.5.2	Organizační struktura politických stran	100
9.5.3	Demokratická strana	101
9.5.4	Republikánská strana	102
9.5.5	Tzv. Třetí strany (Third Parties)	102
9.6	Zájmové organizace	103

10 Politický systém Velké Británie	107
10.1 Soustava nejvyšších státních orgánů	107
10.1.1 Parlament	107
10.1.2 Hlava státu	110
10.1.3 Vláda	112
10.1.4 Nejvyšší soudní orgány	114
10.1.5 Instituce ombudsmanů	114
10.2 Učlenění státu a místní správa	115
10.3 Politické strany	117
10.3.1 K původu a vývoji politických stran	117
10.3.2 Konzervativní strana	118
10.3.3 Strana práce	120
10.3.4 Liberálně demokratická strana	123
10.3.5 Další politické strany	125
10.4 Zájmové organizace	125
11 Politický systém Francie	127
11.1 Nejvyšší státní orgány	127
11.1.1 Prezident	127
11.1.2 Vláda	128
11.1.3 Parlament	128
11.1.4 Soudnictví	130
11.1.5 Jiné ústavní orgány	132
11.2 Členění státu	132
11.3 Politické strany	135
11.3.1 Francouzská komunistická strana (PCF)	135
11.3.2 Socialistická strana (PS)	136
11.3.3 Svaz pro francouzskou demokracii (UDF)	137
11.3.4 Sdružení pro republiku (RPR, gaullisté)	138
11.3.5 Národní fronta (FN)	138

11.3.6	Ostatní strany	139
11.4	Skupiny nátlaku	139
12	Politický systém Spolkové republiky Německo	141
12.1	Nejvyšší spolkové orgány	141
12.1.1	Spolkový sněm	141
12.1.1.1	Ustavení Spolkového sněmu a charakter poslaneckého mandátu	141
12.1.1.2	Rozpuštění Spolkového sněmu	142
12.1.1.3	Struktura Spolkového sněmu	142
12.1.2	Spolková rada	144
12.1.3	Spolková vláda	144
12.1.3.1	Ustavení a složení	145
12.1.3.2	Konstruktivní vyjádření nedůvěry	145
12.1.4	Spolkový prezident	146
12.1.4.1	Způsob volby, žaloba před Spolkovým ústav- ním soudem	146
12.1.4.2	Právní postavení a pravomoce	147
12.1.5	Spolkový ústavní soud	147
12.1.5.1	Funkce Ústavního soudu	148
12.1.5.2	Ustavení a složení Ústavního soudu	148
12.2	Systém stran	149
12.2.1	Vývoj systému stran	150
12.2.2	Křesťansko-demokratická unie (CDU)	150
12.2.3	Křesťansko-sociální unie (CSU)	151
12.2.4	Svobodná demokratická strana (FDP)	152
12.2.5	Sociálně demokratická strana (SPD)	153
12.2.6	Svaz 90/Zelení	153
12.2.7	Strana demokratického socialismu (PDS)	154
12.3	Politická kultura	154

13 Politický systém Italské republiky	157
13.1 Nejvyšší státní orgány	157
13.1.1 Parlament	157
13.1.2 Prezident	158
13.1.3 Vláda	159
13.2 Ústavní soud	160
13.3 Nejvyšší soudní rada	161
13.4 Přímá demokracie	162
13.5 Oblastní zřízení	163
13.6 Místní orgány	164
13.7 Občanský ochránce (ombudsman)	165
13.8 Politické strany	166
13.8.1 Charakteristika systému stran	166
13.8.2 Politické strany	168
13.9 Zájmové organizace	169
14 Politický systém Slovenské republiky	171
14.1 Nevyšší státní orgány a referendum	171
14.1.1 Národní rada	171
14.1.2 Referendum	174
14.1.3 Prezident	175
14.1.4 Vláda	177
14.1.5 Soudnictví	178
14.1.5.1 Ústavní soud	178
14.1.5.2 Obecné soudy a prokuratura	179
14.2 Členění státu	179
14.3 Politické strany	180
14.3.1 Sdružení dělníků Slovenska (ZRS)	180
14.3.2 Strana demokratické levice (SDE)	180
14.3.3 Sociálně demokratická strana Slovenska sr(SDSS)	182

14.3.4	Hnutí za demokratické Slovensko (HZDS)	183
14.3.5	Demokratická unie (DÚ)	184
14.3.6	Demokratická strana (DS)	184
14.3.7	Křesťansko demokratické hnutí (KDH)	186
14.3.8	Slovenská národní strana (SNS)	186
14.3.9	Maďarská koalice	187
14.3.10	Strana občanského porozumění	188
14.4	Skupiny nátlaku	188
15	Politický systém Ruské federace	191
15.1	Nejvyšší státní orgány	191
15.1.1	Prezident	191
15.1.2	Federální shromáždění	194
15.1.3	Vláda	197
15.2	Soudy	198
15.3	Státní zřízení	199
15.4	Politické strany	202
15.5	Zájmové organizace	206
16	Hlavní směry politického myšlení	209
16.1	Charakter hlavních směrů politického myšlení	209
16.2	Liberalismus	210
16.2.1	K původu liberalismu	210
16.2.2	Moderní liberalismus	211
16.2.3	Neoliberalismus	212
16.2.4	Liberalismus jako systém idejí a hodnot	214
16.3	Konzervatismus	215
16.3.1	Původ a charakter konzervatismu	215
16.3.2	Současný konzervatismus	217
16.3.2.1	Projevy poválečného konzervatismu	217
16.3.2.2	Neoliberální konzervatismus	219

16.3.2.3 Konzervatismus v USA	220
16.3.2.4 Další formy projevu současného konzervatismu	223
16.3.3 Konzervatismus jako systém zásad a hodnot	224
16.4 Socialismus	226
16.4.1 K původu a vývoji socialistických myšlenek	226
16.4.2 Marxistický socialismus	227
16.4.3 Reformní socialismus	230
16.4.4 Demokratický socialismus	232
16.4.5 Současné pojetí (zásady a hodnoty) demokratického socialismu	234
17 Mezinárodní systém	237
17.1 Pojem mezinárodního systému	237
17.2 Subjekty (prvky) mezinárodního systému	238
17.3 Faktory formující mezinárodní prostředí	241
Doporučená literatura	245